

ข้อมูลยาสูตร AC

สูตรนี้ประกอบด้วยยา 2 ชนิด คือ

1.Doxorubicin (ด็อกโซรูบิซิน) เป็นยาน้ำสีแดงบริหารโดยฉีดเข้าทางหลอดเลือด ให้ทุกวันที่ 1 ของแต่ละรอบการรักษา

2.Cyclophosphamide(ไซโคลฟอสฟาไมด์) เป็นยาในรูปแบบยาฉีดเข้าทางหลอดเลือดให้ทุกวันที่ 1 ของแต่ละรอบการรักษา

ให้การรักษาทุก 21 วัน เป็นระยะเวลา 6 รอบการรักษา

อาการข้างเคียงจากยาเคมีบำบัดและคำแนะนำการปฏิบัติตัว อาการที่เกิดขึ้นภายในระยะแรกหลังได้รับยา

1. อาการคลื่นไส้อาเจียน อาการเกิดภายใน 24 ชั่วโมงหลังจากได้รับยาและทำให้เบื่ออาหารตามมาได้

การปฏิบัติตัว: รับประทานอาหารเป็นมื้อเล็กๆ แต่เพิ่มความถี่ในการรับประทาน นอกจากนี้ต้องรับประทานยาแก้คลื่นไส้อาเจียนที่แพทย์สั่งให้ครบถ้วน หากยังรู้สึกคลื่นไส้สามารถดื่มน้ำขิงอุ่นๆ หรือรับประทาน ผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวที่ไม่ใช่ของหมักดองได้

2. อาการปัสสาวะเป็นเลือด อาจพบได้ในขณะที่กำลัง ให้ยาหรือภายใน 24 ชั่วโมงหลังจากได้รับยาเคมีบำบัด
การปฏิบัติตัว: ดื่มน้ำอย่างน้อยวันละ 8-10 แก้ว หรือ 1.5-2.5 ลิตรต่อวัน และไม่กลั้นปัสสาวะ

3. อาการแพ้ยา มักพบในขณะที่ยา

การปฏิบัติตัว: สังเกตอาการหายใจไม่ออกแน่นหน้าอก หรือมีผื่นขึ้นร่างกายขณะให้ยา ให้รีบแจ้งแพทย์ เภสัชกร หรือพยาบาลทันที

4. อาการที่ยารั่วออกนอกหลอดเลือด พบในขณะให้ ยาน้ำสีแดง

การปฏิบัติตัว: สังเกตบริเวณที่ทายามีลักษณะ อาการปวดบวมหรือแสบตามเส้นเลือดที่ทายาหรือไม่ หากมีอาการดังกล่าวให้รีบแจ้งแก่แพทย์ เภสัชกร และพยาบาลทันที

อาการที่เกิดขึ้นภายในระยะยาวหลังได้รับยา

1. อาการแผลในปาก พบหลังจากได้รับยาเคมีบำบัด ไปแล้ว 7-14 วัน

การปฏิบัติตัว: ดูแลความสะอาดช่องปาก บ้วนปากด้วยน้ำสะอาดหรือน้ำเกลือหลังมื้ออาหารใช้แปรงสีฟัน ขนนุ่ม ใช้ยาสีฟันที่ไม่เผ็ด หลีกเลี่ยงผลิตภัณฑ์บ้วนปาก ที่มีแอลกอฮอล์เป็นองค์ประกอบ

2. อาการผมร่วงพบหลังจากได้ยาเคมีบำบัด 3-5 สัปดาห์

การปฏิบัติตัว: ใช้น้ำสะอาดอุ่นๆ หลีกเลี่ยงการตัด ยึด ย้อมสีผม และหากกังวลสามารถใส่วิก หรือหมวก ในช่วงที่ผมร่วงได้อย่างไรก็ตามหลังจากได้รับการรักษาจนครบแล้ว ผมจะสามารถกลับงอกใหม่ได้ หลังจาก ที่หยุดยาเคมีไปแล้ว 3-5 เดือน

3. การกดไขกระดูก มักพบภายใน 14 วันหลังจากได้ยาเคมีบำบัดโดยไขกระดูกเป็นตัวที่ใช้ในการสร้าง เม็ดเลือดขาว เม็ดเลือดแดง และเกล็ดเลือด ซึ่งมีหน้าที่ ในการกำจัดเชื้อโรคขนส่งออกซิเจนไปยังส่วนต่างๆ ของร่างกาย และช่วยในการห้ามเลือดตามลำดับ

การปฏิบัติตัว: หลีกเลี่ยงการออกไปในสถานที่ชุมชน หรือสถานที่แออัดและมีคนเจ็บป่วย หรือหากมี ความจำเป็นต้องไปยังสถานที่ดังกล่าวให้ใส่ หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

หากมีอาการเหนื่อยเพลียรับประทานอาหาร ให้ครบ 5 หมู่เพิ่มการรับประทานอาหารจำพวก โปรตีนเช่น ไข่ ต้ม เนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกสะอาดและพักผ่อนให้เพียงพออย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง

เพื่อป้องกันอาการเลือดออกง่ายหยุดยากควรหลีกเลี่ยง การทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ที่ทำให้เกิดแผล หรือหลีกเลี่ยงการกระแทกต่างๆ

อาการที่ต้องกลับมาพบแพทย์ก่อนนัด มีไข้โดยมีอุณหภูมิร่างกายมากกว่า 38 C มีอาการหนาวสั่น เจ็บคอ ไอแห้ง หายใจลำบาก มีอาการปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะปวดหรือมีปัสสาวะเป็นเลือด มีอาการผิดปกติต่อหัวใจ เช่น ใจสั่น แน่นหน้าอก เจ็บหน้าอก หอบเหนื่อย หัวใจเต้นผิดปกติ

เอกสารอ้างอิง

สถาบันมะเร็งแห่งชาติ. (2560). คู่มือมาตรฐานการทำงานเกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและการดูแลผู้ป่วยหลัง

ได้รับยา. กรุงเทพฯ: นิเวศธรรมดาการพิมพ์

<https://www.chulacancer.net/index.php>